

VÅRD OCH OMSORGSKONTORET
Yttrande till socialdepartementet

Handläggare:
Åsa Sahlberg, Malin Johansson, Susanne Alvenius

Socialdepartementet
Diarienummer S2022/03277
s.remissvar@regeringskanslite.se
s.sof@regeringskansliet.se

Yttrande över betänkandet; Nästa steg, ökad kvalitet och jämlikhet i vård och omsorg om äldre personer

SAMMANFATTNING OCH SALA KOMMUNS KOMMENTARER

Sala kommun instämmer i att det behövs en äldreomsorgslag. Sala kommun ställer sig positiv till att lagen tydliggör de olika huvudmännens ansvar.

Sala kommun anser att det redan idag arbetas hårt med att hålla en god kontinuitet och god kvalitet som genererar trygghet hos den enskilde, Sala kommun har svårt att se hur regleringen kan leda till att detta förbättras.

Sala kommun anser att samtidigt som den nya lagen förtydligar de olika ansvarsområdena behövs en långsiktig ekonomisk satsning på äldreomsorgen främst för att lyckas med kommande utmaningar gällande exempelvis bemanning.

Sala kommun instämmer i att den nya lagen underlättar för att få alla kommuner att arbeta mer lika.

Sala kommun känner en viss oro inför att det blir fler lagrum att förhålla arbetet till, det finns en risk att de olika lagarna hänvisar till varandra och att det då leder till en otydlighet i verkställigheten.

7. EN ÄLDREOMSORGLAG

Sala kommun anser att det finns behov av en äldreomsorgslag. Däremot ser Sala kommun inte att det förslag som har presenterats innebär några egentliga förändringar för äldreomsorgen när det gäller socialtjänsten, utan möjligen förtydligande. Redan idag strävar kommunerna efter att ge en god vård och omsorg med kvalitet. Det skulle behövas stora ekonomiska satsningar på äldreomsorgen för att komma till rätta med flertalet svårigheter.

Förslaget till ny äldreomsorgslag föreslås gälla för personer över 65 år. I förslaget till ny socialtjänstlag (SOU 2020:47) lyfter utredaren att man bör frångå målgruppsindelning i socialtjänstlagen eftersom en individ kan tillhöra mer än en målgrupp samtidigt.

Vård och omsorg

Äldre personer kan ha en mängd andra behov som består i till exempel missbruk, våldutsatthet, hemlöshet, ekonomisk utsatthet därför är det viktigt att lagstiftaren tydliggöra det personcentrerade synsättet. Det kan möjligen motverkas av en specifik äldreomsorgslag som enbart fokuserar på behov som uppstått på grund av ålder och sviktande hälsa. Det som inte framgår är hur det förhåller sig till förslaget om en ny socialtjänstlag som framlagts i SOU 2020:47. Det blir synligt när det förslag som nu presenteras främst handlar om att tydliggöra befintlig lagstiftning – vilket redan gjorts och ytterligare kan hanteras genom förslaget om ny socialtjänstlag.

7.3.14 LEDARSKAP

Sala kommun saknar ett förtydligande gällande hur första linjens chefer ska ges de förutsättningar som behövs för att kunna utföra ett aktivt och nära ledarskap. I dag skiljer sig förutsättningarna åt i landet. I betänkandet står det att första linjens chefer får ett rimligt antal medarbetare att ha chefsansvar för. Vad som är ett rimligt antal behöver förtydligas.

7.3.15 PERSONAL, BEMANNING OCH KOMPETENS

Yttrandet anger att det behövs en kontinuerlig fortbildning och kompetensutveckling i verksamheten för att säkerställa kvaliteten i omsorgen. Språkkunskaper och förmåga att kommunicera både muntligt och skriftligt är en grundförutsättning för att personalen ska kunna utföra arbetet inom äldreomsorgen på ett säkert sätt.

För att möjliggöra rekrytering av medarbetare med omvårdnadskompetens men som behöver stärka det svenska språket är ett förslag att kunna anställa även utan språkrav. Sala Kommun anser att huvudmannen ska ansvara för att ge förutsättning för att kunna ge språkkompetens i organisationen.

Gällande kravet på god bemanning ser vi utmaningar med att det idag inte finns behöriga sökanden till våra vakanta tjänster och om då bemanningen förväntas öka återstår fortfarande problemet att vi inte kan rekrytera då det finns för få utbildade undersköterskor, sjuksköterskor, fysioterapeuter och arbetsterapeuter.

7.3.18 En nationell ordning för kvalitetsutveckling i äldreomsorgen

Sala kommun instämmer i förslaget om att en nationell ordning för kvalitetsutveckling, NOK, är bra. Sala kommun anser att det bör finnas i en förordning kopplad till nuvarande lagstiftning både gällande HSL och SoL.

8 STÄRKT PRIMÄRVÅRD I KOMMUNER

8.5 Kommunens hälso- och sjukvårdsansvar tydliggörs

Sala kommun anser att vårdnivån i kommunens hälso- och sjukvård förtydligas genom att begreppet hemsjukvård ersätts med primärvård. Det finns en risk att en begreppsförvirring uppstår då huvudmannaskapet blir ottydligt eftersom begreppet även finns inom regionen. Detta bör förtydligas.

Vård och omsorg

8.5.3 Kommunens primärvård ska ges nära patienten

Sala kommun instämmer i att förhållningssättet, personcentrerad vård och bemanning och utförandet ska anpassas efter individens behov. För att klara kommande behov kring rekrytering av legitimerad personal behövas stora nationella insatser. Kommuner har redan idag svårt att rekrytera legitimerad personal och det kommer att vara mycket svårt att kunna leva upp till kravet att legitimerad personal i större utsträckning ska utföra direkta vårdinsatser och inte via annan personal.

8.6.2 Individuell plan ska upprättas för de som är inskrivna i kommunens primärvård

Sala kommun ser positivt på förslaget om ett krav på individuell plan vid inskrivning till kommunal primärvård. Att veta vem som gör vad och vad som är planerat innebär ett strukturerat arbetssätt, det ger trygghet för både patient och medarbetare.

8.6.3 De som är inskrivna i kommunens primärvård ska få en fast vårdkontakt i kommunen.

Sala kommun anser att förslaget till reglering är bra då det förtydligar ansvaret med fast vårdkontakt med uppgifter såsom att delta i planering, samordning och uppföljning av beslutade insatser inom ramen för professionen.

8.7.1 Styrning för ökad likvärdighet och tillgänglighet

Sala kommun välkomnar förslaget av krav på läkarinsatser från primärvården. Det bidrar till en bättre kontinuitet och tillgänglighet för patienten.

8.7.4 Uppgifter för alla fasta läkarkontakter

Sala kommun anser att det är av stor vikt att läkaren blir en del av teamet runt patienten för planering, samordning och uppföljning. Kontinuitet med delaktighet ger stora fördelar för den enskilde. Det underlättar också för kommunens övriga teamprofessioner. Det ger en ökad god, nära och säker vård.

8.7.5 Medicinsk bedömning av en läkare dygnet runt

Sala kommun anser att det är patienternas behov som styr samt att det är kommunens sjuksköterskor som avgör behov av läkarinsatser.

8:8 Stärkt medicinsk kompetens på ledningsnivå

Sala kommun anser att ansvarsfördelning mellan verksamhetschef, verksamhetschef HSL, kvalitetsansvarig för omvårdnad, rehabilitering och ledningsansvarig för kommunal primärvård behöver tydliggöras och bindas samman med Hälso- och sjukvårdslagen. Organisatoriskt sett kan det se olika ut beroende på kommunens storlek.

Sala kommun ser positivt på förslaget att ge Verksamhetschef HSL möjlighet att utse en kvalitetsansvarig för omvårdnad och en kvalitetsansvarig för rehabilitering om hen inte har HSL kompetens.

Vård och omsorg

8.8.4 Stärkt medicinsk kompetens på huvudmannanivå

Sala kommun instämmer i utredningens förslag att det är positivt att en ledningsansvarig med hälso- och sjukvårdskompetens utses på huvudmannanivå.

Enligt förslaget i betänkandet är ledningsansvarig för kommunal primärvård på huvudmannanivå läkare eller specialistutbildad sjuksköterska.

Sala kommun motsätter sig den delen av förslaget och hävdar att ledningsansvaret bör åligga en sjuksköterska vilket är den högsta hälso- och sjukvårdsnivå kommunal primärvård förväntas utföra.

Den medicinska kompetens som en läkare besitter ingår inte i ansvaret för kommunal primärvård. Detta sammantaget gör det direkt olämpligt att en läkare innehar rollen som ledningsansvarig inom kommunen.